

Decker, R. V. *Das staatliche Haushalts-, Kassen- und Rechnungswesen: Ein Grundriss für die öffentliche Verwaltung in Bund und Ländern* [Broschiert] München; Landsberg; Frechen; Hamburg: Belz Druckpartner GmbH & CJ. KG, Hemsbach, 2012.

Fediv, R. Ie. "Облік і аналіз використання бюджетних коштів на виконання тсильових програм" [Recording and analysis of budgetary funds to implement programs]. *Dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ekon. nauk* : 08.00.09, 2011.

Horvath, P. *Das Controllingkonzept. Der Weg zu einem wirkungsvollen Controllingssystem*. München: Dt. Taschenbuch-Verl., 2003.

Kondrashova, T. M. "Upravlinskyi oblik v derzhavnykh vyshchkykh navchalnykh zakladakh" [Management accounting in public universities]. *Avtoief. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.09, 2007.

Kharchuk, Yu. Yu. "Upravlinskyi oblik finansovoi stiiikosti derzhavnykh vyshchkykh navchalnykh zakladiv v Ukraini" [Managerial accounting financial sustainability of public higher education institutions in Ukraine]. [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/65.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/65.pdf)

Korol, H. O., Shpankovska, N. H., and Kutsynska, M. V. *Informatsiia upravlinskoho obliku v analizi efektyvnosti diialnosti derzhavnykh vyshchkykh navchalnykh zakladiv* [Management account-

ing information to analyze the effectiveness of the public higher education institutions]. Dnipropetrovsk: Seredniak T. K., 2012.

Kutsynska, M. V. "Informatsiia upravlinskoho obliku v analizi efektyvnosti diialnosti derzhavnykh vyshchkykh navchalnykh zakladiv" [Management accounting information to analyze the effectiveness of the public higher education institutions]. *Avtoief. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.09, 2012.

[Legal Act of Ukraine] (2004). <http://www.uazakon.com/big/text15/pg1.htm>

[Legal Act of Ukraine] (2011). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/59-2011-%D0%BF>

Pihosh, V. "Formuvannia systemy upravlinskoho obliku v derzhavnykh vyshchkykh navchalnykh zakladakh" [Formation of a management accounting system in public universities]. *Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava*, no. 2(7) (2012): 170-179.

Sushko, N. I. "Reformuvannia bukhhalterskoho obliku vykonannia derzhavnoho biudzhetu" [Accounting Reform implementation of the state budget]. *Avtoief. dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.06.04, 2004.

Tymoshyk, V. Yu. "Shliakhy reformuvannia upravlinskoho obliku v biudzhethnykh ustanovakh Ukrainy" [Ways of reforming management accounting in budgetary institutions of Ukraine]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 1(18) (2013): 278-280.

УДК 336.761:006.1

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ В НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ СТАНДАРТАХ

НІКОЛЕНКО Н. В.

УДК 336.761:006.1

Ніколенко Н. В. Особливості відображення інформації щодо орендних операцій в національному та міжнародному стандартах

У статті визначено ступінь відповідності національного П(С)БО «Оренда» міжнародному стандарту та надано рекомендації щодо їх наближення. За результатами дослідження автором наведено відмінні риси міжнародного та національного стандартів – чинного МСБО (IFRS) 17 «Оренда» та національного П(С)БО 14 «Оренда» – за такими складовими: визначення оренди, її класифікація та відображення в бухгалтерському обліку та доповнено текст П(С)БО 31 «Фінансові витрати» положеннями про відображення капіталізації фінансових витрат перспективно, що дозволить не коригувати сальдо нерозподіленого прибутку і не надавати порівняльну інформацію за попередні періоди. Наведено алгоритм поділу оренди для цілей бухгалтерського обліку на основі міжнародних стандартів. Його використання забезпечить правильність відображення операцій з оренди у бухгалтерському обліку та слугуватиме основою для розробки методичних положень щодо ведення обліку. За результатами дослідження автором сформовано визначення кваліфікаційного активу як активу, який потребує суттєвого часу для його створення, підготовки до використання за призначенням, продажу або набуття права власності. Капіталізація таких витрат дозволить не занижувати обліковий прибуток, а також надасть можливість відображати фінансові витрати згідно з їх економічною сутністю.

Ключові слова: фінансова оренда, операційна оренда, кваліфікаційний актив, фінансові витрати, необоротні активи.

Рис.: 2. **Бібл.:** 8.

Ніколенко Наталія Володимирівна – аспірант, кафедра бухгалтерського обліку, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: natalia2806@ukr.net

УДК 336.761:006.1

UDC 336.761:006.1

Ніколенко Н. В. Особенности отображения информации относительно арендных операций в национальном и международном стандартах

В статье определена степень соответствия национального П(С)БО «Аренда» международному стандарту и представлены рекомендации относительно их сближения. По результатам исследования автором приведены отличительные черты международного и национального стандартов – действующего МСБУ (IFRS) 17 «Аренда» и национального П(С)БО 14 «Аренда» – по таким составляющим: определение аренды, ее классификация и отражение в бухгалтерском учете. Также дополнен текст П(С)БО 31 «Финансовые расходы» положениями об отображении капитализации финансовых расходов перспективно, что позволит не корректировать сальдо нераспределенной прибыли и не предоставлять сравнительную информацию за предыдущие периоды. Приведен алгоритм разделения аренды для целей бухгалтерского учета на основе международных стандартов. Его использование обеспечит правильность отражения операций аренды в бухгалтерском учете и будет служить основой для разработки методических положений относительно ведения учета. По результатам исследования автором сформировано определение квалификационного актива как актива, который требует значительного времени для его создания, подготовки к использованию по назначению, продажи или приобретения права собственности. Капитализация таких расходов позволит не занижать учетную прибыль, а также предоставит возможность отображать финансовые расходы согласно их экономической сущности.

Ключевые слова: финансовая аренда, операционная аренда, квалификационный актив, финансовые расходы, необратимые активы.

Рис.: 2. **Библ.:** 8.

Ніколенко Наталія Владимировна – аспірант, кафедра бухгалтерського обліку, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Києво, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: natalia2806@ukr.net

Nikolenko N. V. Specific Features of Reflection of Information Regarding Lease Operations in the National and International Standards

The article identifies the degree of correspondence of the national Provisions (Standard) of Business Accounting (PSBA) Lease with the international standard and provides recommendations with respect to their closing up. On the results of the study the author provides specific features of international and national standards – the existing IFRS 17 Lease and national PSBA 14 Lease by the following components: definition of lease, its classification and reflection in accounting. Also the text of PSBA 31 Financial Expenditures is supplemented with provisions on capitalisation of financial expenditures prospectively, which would allow avoidance of correction of the balance of the retained income and provision of comparative information for previous periods. The article provides an algorithm of division of lease for accounting purposes on the basis of international standards. Its use would ensure correctness of reflection of lease operations in accounting and would serve as a basis for development of methodical provisions with respect to accounting. By the result of the study the author forms definition of the qualification asset as an asset which requires considerable time for its creation, preparation for target use, sales or acquisition of the ownership right. Capitalisation of such expenditures would allow non-reduction of the accounting income and also would provide a possibility to reflect financial expenditures in accordance with their economic essence.

Key words: financial lease, operational lease, qualification asset, financial expenditures, irreversible assets.

Pic.: 2. **Bibl.:** 8.

Nikolenko Nataliya V. – Postgraduate Student, Department of Accounting, Kyiv National University of Trade and Economy (vul. Kioto, 19, Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: natalia2806@ukr.net

Більшість підприємств через низький рівень інвестування в матеріально-технологічну базу та тривале недофінансування не в змозі придбати, реконструювати та модернізувати морально та фізично зношене устаткування. Ефективність прийняття управлінських рішень щодо впровадження конкурентоспроможного обладнання та техніки нового покоління, яка б відповідала міжнародним стандартам за всіма критеріями якості, спонукає вітчизняні підприємства до активного пошуку альтернативних форм фінансування.

Однією з перспективних, найбільш привабливих і цікавих форм фінансування щодо ефективного оновлення основних засобів, в умовах відсутності власних грошових активів та неможливості отримання банківського кредитування, є оренда.

Різноманітним аспектам бухгалтерського обліку та аналізу використання оренди на основі впровадження міжнародного та вітчизняного досвіду значна увага приділена в роботах Я. В. Соколова [7], Ф. Ф. Бутинця [7], В. В. Сопко [8] та інших учених. Віддаючи належне науковим напрацюванням вітчизняних і зарубіжних учених, необхідно зауважити, що деякі питання щодо відображення інформації про орендні операції у національному та міжнародних стандартах є дискусійними.

Мета статті полягає у визначенні ступеня відповідності національного П(С)БО міжнародному стандарту та надання рекомендацій щодо їх наближення.

Оренда в економічно розвинених країнах дуже поширена як один із способів фінансування господарської діяльності. Правила відображення орендних операцій наведено у МСБО 17 «Оренда» та національному Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку «Оренда».

Положення П(С)БО 14 «Оренда» розроблені на основі МСБО 17 «Оренда», але необхідно враховувати особливості ведення обліку в Україні, оскільки МСБО є синтезом стандартів різних країн, який покликаний розкривати якомога більше нюансів обліку в міжнародних масштабах:

- ✦ МСБО орієнтовані, у першу чергу, на великі транснаціональні корпорації та компанії, акції яких вільно обертаються на фондових ринках;
- ✦ МСБО поєднує в собі системи бухгалтерського обліку різних країн;
- ✦ МСБО розроблені орієнтовно на певний рівень економічного та соціально-культурного розвитку.

Методологічні принципи формування інформації про оренду необоротних активів у системі фінансового обліку викладені в П(С)БО 14, а особливості здійснення оподаткування даних операцій розкрито у Податковому кодексі України. У разі виникнення питань щодо обліку орендних операцій також необхідно використовувати положення МСБО 17, оскільки в ст. 1 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» зазначається, що принципи і методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності не повинні суперечити міжнародним стандартам.

Відмінностей між даними двома стандартами небагато, проте зміст МСБО 17 «Оренда» є більш докладнішим, ніж у національному П(С)БО 14 «Оренда». У МСБО 17 «Оренда» наведено такі поняття [1]:

- ✦ «валові інвестиції в оренду» – це сукупна сума: а) мінімальних орендних платежів, які підлягають отриманню орендодавцем за угодою про фінансову оренду; б) будь-якої негарантованої ліквідаційної вартості, нарахованої орендодавцю;

- ✦ «незароблений фінансовий дохід» – різниця між валовими інвестиціями в оренду та чистими інвестиціями в оренду;
- ✦ «первісні прямі витрати» – додаткові витрати, які прямо відносяться на ведення переговорів та укладання орендодавцем угоди про оренду. Представлені витрати орендодавець відносить до дебіторської заборгованості за актив, переданий у фінансову оренду, і до балансової вартості майна, наданого у операційну оренду;
- ✦ «припустима ставка відсотка при оренді» – це ставка дисконту, яка на початку строку оренди веде до того, що сукупна теперішня вартість: а) мінімальних орендних платежів; б) негарантованої ліквідаційної вартості має дорівнювати сумі: і) справедливої вартості зданого в оренду активу та будь-яких первісних прямих витрат орендодавця. Наведене поняття у вітчизняному стандарті не зазначено, а категорія «ставка відсотка на можливі позики орендаря» у П(С)БО 14 «Оренда» має дещо інший зміст – це ставка відсотка, яку мав би сплачувати орендар за подібну оренду або (якщо цей показник визначити неможливо) ставка відсотка за позиками для придбання подібного активу (на той самий термін та з подібною гарантією) на початку строку оренди.
- ✦ «строк економічної експлуатації» – це: а) або період, протягом якого очікується використання активу одним чи кількома користувачами; б) або кількість одиниць продукції чи подібних одиниць, яку один чи кілька користувачів очікують отримати від активу;
- ✦ «строк корисної експлуатації» – це розрахунковий період, що залишився з початку строку оренди, не обмежений строком оренди, протягом якого очікується споживання суб'єктом господарювання економічних вигід, утілених в активі;
- ✦ «чисті інвестиції в оренду» – це валові інвестиції в оренду, дисконтовані за відсотковою ставкою, припустимою при оренді.

Також в МСБО 17 «Оренда» міститься додаткова інформація щодо розмежування понять «початок оренди» та «початок строку оренди». Дані категорії є необхідними для здійснення чіткої класифікації оренди на фінансову та операційну та для її первісного визнання. У вітчизняному аналозі наведена інформація не міститься.

Визначення оренди. Проведемо порівняльну характеристику визначення поняття «оренда», наведені у нормативних документах. Згідно з П(С)БО 14 «оренда» – це угода, за якою орендар набуває права користування необоротним активом за плату протягом погодженого з орендодавцем строку. У МСБО 17 зазначено, що «оренда» – це угода, згідно з якою орендодавець передає орендареві в обмін на платіж або ряд платежів право користування активом протягом погодженого періоду часу.

Здійснивши порівняння, виділяються схожі моменти, такі як: строкове і платне користування активами, причому надання цих активів не має систематичного характеру. Проте наявні певні відмінності: відповідно до П(С)БО 14 об'єктами оренди виступають **необоротні активи**, які включають: основні засоби, нематеріальні активи та інші необоротні матеріальні активи, отже, їх можна здавати і брати в оренду; у відповідності до МСБО 17 об'єктом оренди є **актив**, що включає як необоротні, так і оборотні активи.

Таким чином, інформація, наведена в міжнародному стандарті щодо об'єкта обліку, надає можливість вийти за рамки категорії «необоротний актив» при виборі орендованого об'єкта в обліку.

Класифікація оренди. У національному П(С)БО 14 «Оренда» наведено два види оренди: операційна та фінансова. Основним критерієм розподілу даних видів оренди є міра ризику і вигоди щодо права користування та володіння орендованим активом по відношенню до сторін угоди.

Обґрунтування поняття «ризиків і вигоди» можна знайти в § 7 ... § 12 МСБО 17, де спеціально застерігається, що характер оренди – фінансова вона чи операційна – визначається не умовами договору, а змістом угоди. У п. 10, 11 МСБО 17 визначено низку критеріїв (рис. 1), тільки при дотриманні яких оренду слід класифікувати як фінансову.

Що стосується вітчизняного аналога, то перелік всіх ознак подано разом.

Після внесення змін до національного стандарту у 2008 році склад ознак віднесення оренди до фінансової у МСБО 17 та П(С)БО 14 не відрізняються. Однак спірним є те, що ПСБО 14 «Оренда» наведеним переліком ознак щодо визначення виду оренди зобов'язує її вважати фінансовою, операційна ж являється «орендою іншою, ніж фінансова», тобто визначається способом від супротивного. Одночасно в МСБО 17 «Оренда» наведено приклади щодо класифікації операцій оренди як фінансової чи операційної. Якщо чітко дотримуватись логіки МСБО, оренду слід кваліфікувати як операційну за умови, коли в основному всі ризики і вигоди, пов'язані з правом власності, не передаються орендарю. Проте в міжнародному стандарті про-

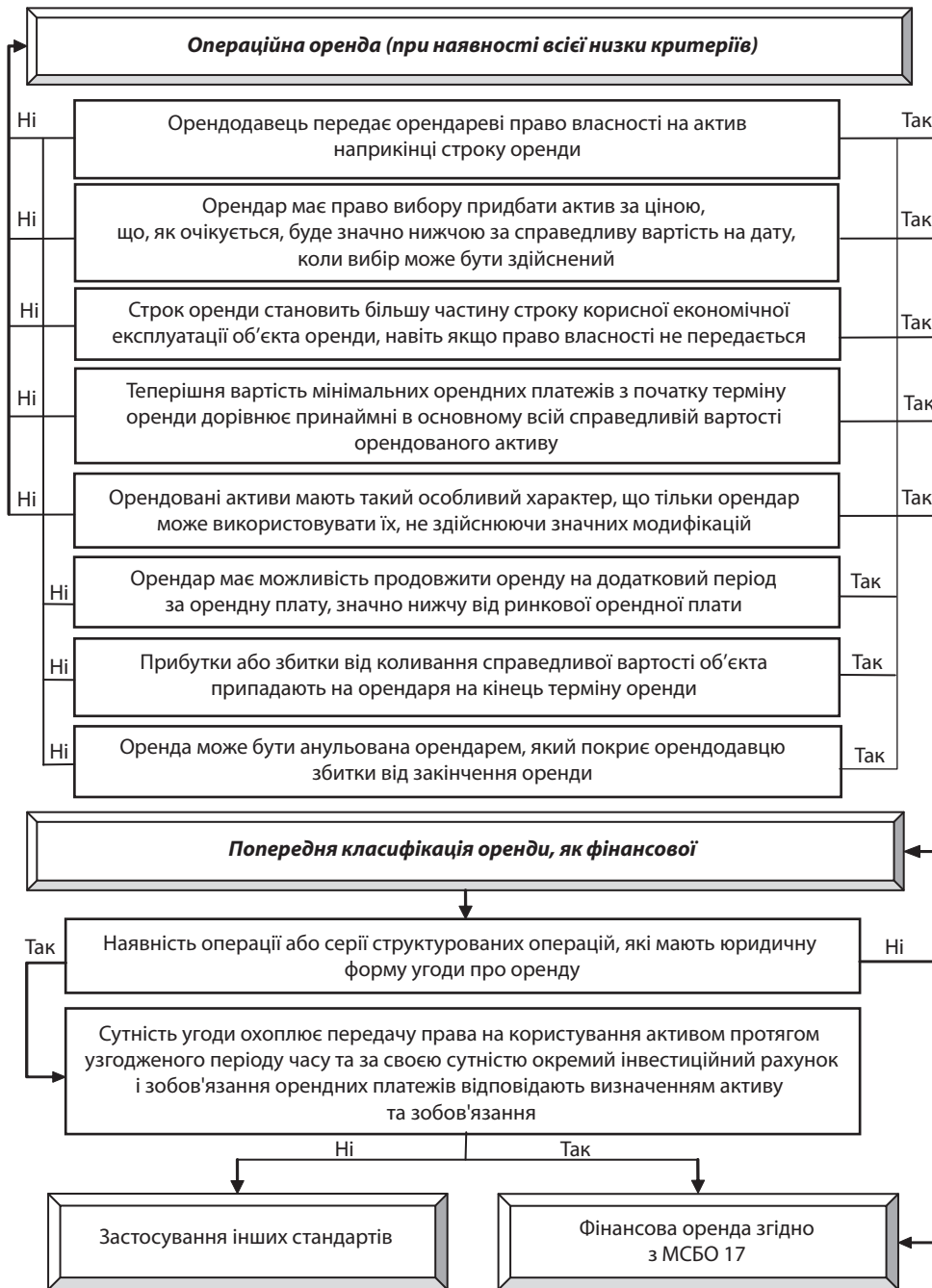

Рис. 1. Алгоритм поділу оренди для цілей бухгалтерського обліку на основі міжнародних стандартів

слідковується суб'єктивний підхід віднесення оренди до фінансової чи операційної, який залежить скоріше від суті операції, а не від форми контракту. Тобто об'єкт оренди відображається на балансі того підприємства, яке отримує економічну вигоду від його використання, а не того, якому цей об'єкт формально належить. Отже, для цілей практики питання щодо вдосконалення розподілу оренди на фінансову та операційну має першочергове значення, оскільки вони мають різні способи відображення в обліку.

Відображення операцій оренди в бухгалтерському обліку. У національному стандарті спільним виступає твердження щодо первісного визнання об'єкта фінансової оренди, яке відображається збільшенням активу і зобов'язання на суму, що дорівнює «справедливій вартості об'єкта або теперішній вартості мінімальних орендних платежів». Однак у закордонній практиці будь-які первісні прямі витрати орендаря (консультаційні послуги, гонорари, тощо) додаються до суми, визнаної як необоротний актив, а вітчизняні суб'єкти підприємницької діяльності прямо списують їх на витрати звітного періоду. Отже при включенні даних витрат до інших витрат звітного періоду заперечується їх зв'язок з необоротним активом, задля отримання якого вони і були власне здійснені.

У п. 21 МСБО 17 «Оренда» зазначається, що операції та інші події відображаються в обліку і подаються відповідно до їхньої сутності та фінансової реальності, а не просто за юридичною формою. У випадку фінансової оренди сутність та фінансова реальність такі, що орендар отримує економічні вигоди від використання орендованого активу протягом більшої частини строку його економічної експлуатації в обмін на зобов'язання сплатити за це право конкретну суму (приблизно дорівнює на початку оренди справедливій вартості активу) та пов'язані з ним фінансові витрати. Додатково положення міжнародного стандарту застерігають, що в разі, коли такі операції не відображаються в балансі орендаря, економічні ресурси та рівень зобов'язань суб'єкта господарювання занижуються, що призводить до викривлення фінансових показників. У національних положеннях цей принцип витримано, але у тексті П(С)БО 14 не наведено.

По відношенню до орендодавців у МСБО 17 «Оренда» рекомендовано відображати активи (утримувані за угодами про фінансову оренду) на балансі й подавати їх як дебіторську заборгованість за дисконтованою вартістю мінімальних орендних платежів (сумою, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду). У випадках понесення первісних прямих витрат (комісійні, гонорари за юридичні послуги та внутрішні витрати, які є додатковими та можуть прямо розподілятися на ведення переговорів та укладення угод про оренду) їх включають у первісну вартість дебіторської заборгованості за фінансовою орендою та зменшують суму доходу, визнаного протягом строку оренди.

Згідно з п. 29 МСБО 17 «Оренда» «сума витрат на амортизацію активу та фінансових витрат протягом періоду рідко є такою ж, як орендні платежі, що підлягають сплаті за цей період, тому недоцільно просто визнавати орендні платежі, що підлягають сплаті, як витрати» [1]. У П(С)БО 14 така теза відсутня, хоча є важливою, адже відображає невідповідність залишкової вартості активу та суми заборгованості за об'єкт, взятий в оренду. Згідно з МСБО 17 «актив у фінансовій оренді, що його класифікують як утримуваний для продажу (або включений у ліквідаційну групу, що її класифі-

кують як утримувану для продажу) відповідно до МСФЗ 5 «Непоточні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» слід обліковувати відповідно до цього МСФЗ» [1]. А відтак, для суб'єктів господарювання об'єкт, що придбавається, для орендодавця буде рахуватися не як об'єкт основних засобів, а як товар. Це накладає певні заборони на амортизаційні відрахування, тим самим попереджує зниження облікового прибутку (збитку) компанії.

Дещо дискримінаційними є норми П(С)БО 31 «Фінансові витрати» щодо тлумачення терміна «кваліфікаційний актив» [3]. Доцільно було б розширити визначення терміна і викласти його у такій редакції: «Кваліфікаційний актив – актив, який потребує суттєвого часу для його створення, підготовки до використання за призначенням, продажу або набуття права власності. Це, у свою чергу, дозволить капіталізувати суму фінансових витрат з включенням їх до первісної вартості об'єкта фінансової оренди. Невипадково останній абзац п. 8 П(С)БО 7 «Основні засоби» містить таку інформацію [4]: «Фінансові витрати не включаються до первісної вартості основних засобів, придбаних (створених) повністю або частково за рахунок запозичень (за винятком фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до П(С)БО 31 «Фінансові витрати»)». Капіталізація таких витрат дозволить не занижувати обліковий прибуток, а також надасть можливість відображати їх (фінансові витрати) згідно їх економічної сутності.

Процес капіталізації фінансових витрат наведено на *рис. 2*. Капіталізація фінансових витрат здійснюється тільки протягом періоду створення кваліфікаційного активу і припиняється, коли актив готовий до використання із запланованою метою або для продажу (п. 13 П(С)БО 31).

Для визначення величини фінансових витрат, що підлягають капіталізації, потрібно чітко знати суми витрат, понесених у зв'язку зі створенням кваліфікаційного активу протягом періоду капіталізації. Здійснивши розрахунок їх величини, слід пам'ятати, що дані витрати для цілей капіталізації: включають лише витрати у вигляді сплачених грошових коштів, переданих інших активів або взятих зобов'язань з перерахуванням відсотків; зменшуються на суму будь-яких отриманих проміжних виплат і цільового фінансування, безпосередньо пов'язаних зі створенням кваліфікаційного активу.

У національному положенні немає чітких правил щодо відображення капіталізації фінансових витрат. Так, відповідно до п. 11 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» облікова політика повинна застосовуватись ретроспективно, тобто до подій і операцій з моменту їх виникнення [5]. Це спричиняє необхідність визначення впливу такої зміни на події й операції минулих періодів шляхом відображення у фінансовій звітності відкоригованого сальдо нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) на початок поточного року та повторного надання відкоригованої порівняльної інформації за попередні звітні періоди. Винятком є ситуація, якщо суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року неможливо визначити достовірно, тоді облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбуваються після дати зміни облікової політики (п. 13 П(С)БО 6).

Як діяти підприємствам у ситуації зі зміненням підходом до обліку фінансових витрат, у П(С)БО 31 не зазначається, на відміну від його міжнародного аналога. У п. 27

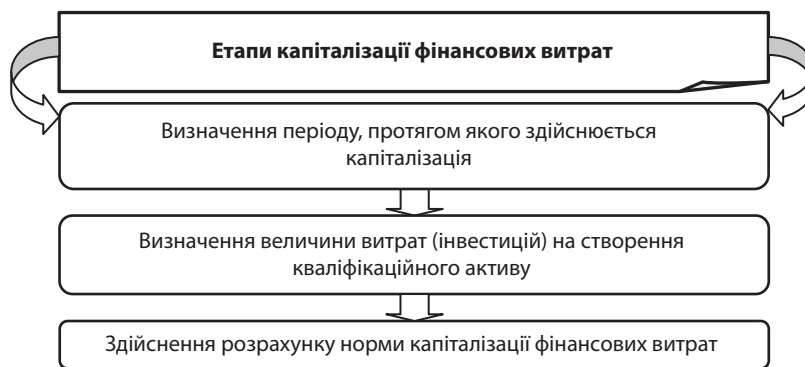

Рис. 2. Основні етапи капіталізації фінансових витрат

МСБО 23 «Витрати на позики» зазначено, що якщо прийняття цього стандарту спричиняє зміни в обліковій політиці, суб'єкт господарювання застосовує цей стандарт до витрат, пов'язаних з кваліфікованими активами, для яких дата початку капіталізації збігається з датою набрання чинності цим стандартом, або є пізнішою за неї [6]. Зважаючи на те, що згідно з вимогами ст. 1 Закону про бухгалтерський облік національні П(С)БО не повинні суперечити міжнародним стандартам, даний підхід можна застосовувати вітчизняним підприємствам, відображаючи капіталізацію фінансових витрат перспективно. Тобто, без коригування сальдо нерозподіленого прибутку та надання порівняльної інформації за минулі періоди.

ВИСНОВКИ

1. Проведено порівняльну характеристику діючого МСБО (IFRS) 17 «Оренда» та національного П(С)БО 14 «Оренда» за такими складовими: визначення оренди, її класифікація та відображення в бухгалтерському обліку.

2. Наведено алгоритм поділу оренди для цілей бухгалтерського обліку на основі міжнародних стандартів, який забезпечить правильність відображення операцій з оренди у бухгалтерському обліку та слугуватиме основою для розробки методичних положень щодо ведення обліку.

3. Доповнено текст П(С)БО 31 «Фінансові витрати» положеннями про відображення капіталізації фінансових витрат перспективно, що дозволить не коригувати сальдо нерозподіленого прибутку і не надавати порівняльну інформацію за попередні періоди.

4. За результатами дослідження автором сформоване визначення кваліфікаційного активу як активу, який потребує суттєвого часу для його створення, підготовки до використання за призначенням, продажу або набуття права власності. Капіталізація таких витрат дозволить не занижувати обліковий прибуток, а також надасть можливість відображати фінансові витрати згідно з їх економічною сутністю.

Отже, на шляху гармонізації вітчизняного бухгалтерського обліку до його міжнародної практики відповідно до загальносвітових тенденцій доцільно здійснити реформування нормативно-правової бази у сфері бухгалтерського обліку орендних операцій з метою формування достовірної фінансової звітності, що дозволить користувачам робити правильні висновки та приймати оперативні управлінські рішення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 17 «Оренда» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 липня 2000 року № 181 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»: Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 квітня 2006 р. № 415 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 1999 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансовій звітності»: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 року № 137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua

6. Міжнародний стандарт фінансової звітності (IFRS) 23 «Витрати на позики» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua>.

7. **Бутынец Ф. Ф.** Бухгалтерский учет в зарубежных странах : учебное пособие / Ф. Ф. Бутынец, Я. В. Соколов. – Житомир : СП «Рута», 2002. – 660с

8. **Сопко В. В.** Бухгалтерський облік: фінансовий та внутрішньогосподарський / В. В. Сопко та О. В. Бойко – К. : Фенікс, 2003. – 468 с.

Науковий керівник – **Алексєєва А. В.**, канд. екон. наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку КНТЕУ

REFERENCES

Butynets, F. F., and Sokolov, Ya. V. *Bukhgalterskiy uchet v zaru-bezhnykh stranakh* [Accounting in foreign countries]. Zhitomir: Ruta, 2002.

[Legal Act of Ukraine] (2000). www.rada.gov.ua

[Legal Act of Ukraine] (2006). www.rada.gov.ua

[Legal Act of Ukraine] (1999). www.rada.gov.ua

[Legal Act of Ukraine] (1999). www.rada.gov.ua

“Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti (IFRS) 23 «Vytraty na pozyky»” [International Financial Reporting Standard (IFRS) 23 “Borrowing Costs”]. <http://www.minfin.gov.ua>

“Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti (IFRS) 17 «Orenda»” [International Financial Reporting Standard (IFRS) 17 “Rent”]. <http://www.minfin.gov.ua>

Sopko, V. V., and Boiko, O. V. *Bukhgalterskiy oblik: finansoviy ta vnutrishnyohospodarskiy* [Accounting: Financial and internal]. Kyiv: Feniks, 2003.